

הנוכרי, ונוח, כי מיסתך מוכנה." כך דיברו, וְתִהי הַשִּׁנָּה רַצוֹנָה וְטוֹבָה בְּעֵינָיו.

שם ישן אוֹדִיָּסָאוֹס הנהדר, יודע־התלאות, במיטתו מעוטרת־הנקבים בשדרת העמודים המהדהרת. (347-346) אך אֶלְקִינוֹאוֹס נִם כתוככי ארמונו התמיר, ואשתו הגבירה הכינה לו יצועו וְתִשְׁכַּב לְצֵדוֹ בְּמִיטָה.

ספר שמיני

(5-1) הופיעה אָאוֹס הרעננה, ורודת־האצבעות, וַיָּקָם מִיְצוּעוֹ אֶלְקִינוֹאוֹס העז והנאדר; קָם אִף צֶאֱצֵא־זָאוֹס, אוֹדִיָּסָאוֹס מַחְרִיב־הערים. אֶלְקִינוֹאוֹס העז והנאדר הורה דרכם אל מושב אספת הפיאקים, אשר הוקם על־יד ספינותיהם. (6-10) באו שמה וישבו על אבנים מלוטשות, איש סמוך לרעהו. הלכה פֶּלֶס־אֶתְנָה ברחבי העיר, דמותה דמות כרוזו של אֶלְקִינוֹאוֹס בְּר־הדעת, ובחושבה על שיבת אוֹדִיָּסָאוֹס אִמִּיץ־הלב עמדה ליד כל גבר וגבר ואמרה לו מילתה: (11-15) "חושו לכאן, מנהיגי הפיאקים ויועציהם! לכו אל מקום האספה וידעתם מי הוא הנוכרי, אשר זה עתה בא אל ארמון אֶלְקִינוֹאוֹס בְּר־הדעת, אחר שנדד עלי ים; והרי תוארו כתואר בני־האלמות."

כך אמרה, ועוררה בכל איש גבורה ולהט. (16-20) במהרה נמלאו האספה ומקומות הישיבה קהל גברים מתגודדים; והנה רבים השתאו למראה בנו של לָאָרְטֵס בְּר־הדעת. הן אֶתְנָה נסכה עליו חן מופלא, על ראשו וכתפיו ותרוממהו וְתַעֲשֵׁנוּ דֶשֶׁן יוֹתֵר לעין המתבונן, (21-25) למען ישא חן בעיני הפיאקים כולם, ויהיו כבודו ומוראו עליהם; ולמען יצליח בתחרויות הרבות, אשר אמרו הפיאקים לנסות בהן את אוֹדִיָּסָאוֹס.

אם כן משנתאספו והתגודדו יחדיו, נשא אֶלְקִינוֹאוֹס קולו

יִדְבַּר אֵלֵיהֶם: (30-26) "שמעו, מנהיגי הפיאקים ויועציהם, ואמרו את אשר מצווני לבי בחזי. זה הנוכרי – אינני יודע מי הוא – הגיע אל ביתי בנדרודי, אולי ממזרח ואולי מאנשי מערב. הוא מפציר ומתחנן, כי נבטיח שיבתו לביתו. (35-31) אנו אפוא, כמנהגנו בעבר, הבה נחיש את שובו. כי בוודאי ובוודאי אין איש, אשר מגיע אל ביתי, משתהה פה בצער זמן רב, כי נסרב ללוותו לביתו. בואו אם כן ונגרור ספינה שחורה אל הים האלוהי וו לה הפלגתה הראשונה. בחרו חמישים ושניים נערים (40-36) מן העם, הטובים מני קדם. קשרו המשוטים כהלכה מעל ספסלי החותרים ורדו אל החוף. אחר מהרו ובואו אל ביתי, ערכו הסעודה ואנוכי אדאג לכולכם ביד רחבה. זאת מצוותי לנערים; אך אתם האחורים, (45-41) מלכים נושאי-שרביט, לכונא אל ארמוני הנאה למען נכבד האורח בהיכלותינו. איש אל יסרב לי! קראו אף למשורר האלוהי, לַמְדוּקוֹס, כי לעילא מכולם חננו האל את מתת השירה לענג בה קהלו, ככל אשר ישיאנו לכו לשורר."

(50-46) כך הביע והורה את הדרך; פסעו המלכים נושאי-השרביט בעקבותיו, וילך כרוו לקרוא את המשורר האלוהי. בחרו חמישים ושניים נערים ואלה יצאו, כמצוותו, אל חוף ים השממה. משבאו עדי ספינה וים, (55-51) גררו ספינתם השחורה אל הים העמוק, כוננו התורן והמפרשים בספינה השחורה; אחר התקינו המשוטים ברצועות עשויות עור, הכול כסדרו, ויפרשו המפרשים הלבנים. הרחיקו בספינתם ועגוה בפאתי המפרץ; או אז (60-56) ירדו והלכו אל ארמונו הגדול של אֶלְקִינוֹאוֹס ברי-הרעת. נמלאו שדרות העמודים, חצרות הארמון וחדריו קהל אנשים מתגורדים, כי רבים היו, צעירים וקנים גם יחד. שנים עשר כבשים זבח

1 השוו לספר רביעי, שורה 782 והערה 21.
2 ייתכן שהיו אלה ראשי העם הכפופים למלך אלקינואוס.

עבדם אֶלְקִינוֹאוֹס ושמונה חזירים לבני-ניבים ושני פרים כבדי-צד. (65-61) פשטו את עורם וערכו את בשרם ויתקינו הסעודה והחמרת.

קרב אז הכרח והוא מנחה את המשורר המצוין, אשר מאוד אהבתו המחה ויתין לו מן הטוב ומן הרע: את מאוד עיינו ונטלה ממנו, אך נתנה לו שירה מתוקה. פוֹנְטוֹנֹאוֹס הניח בעבורו כיטא משוכך-מסמרות-כסף (70-66) באמצע קהל הסועדים והשעינו אל עמוד גדול. את הנבל ענוג-הצליל תלה הכרוז על ח מעל ראשו של המשורר והורה לו כיצד יקחנו בידיו. וישם ליו סלסלה ושולחן נאה ואף גביע-יין, למען ישתה כחשקת לבו. (75-71) הושיטו הסועדים ידיהם אל המטעמים אשר הונחו לפניהם. אך כאשר מילאו את תאוותם למשקה ולמאכל, עוררה המוחה את המשורר לרונן תהילת גיבורים. ויבחר מאותה השירה, אשר בימים ההם הגיעה תהילתה עד הרקיע הרחב, היא מריבת אודיסיאוס ובנו של פֶּלֶאוֹס, אֶכִּילֶס; (80-76) כיצד התכתשו לפנים בסעודת האלים הדשנה ושילחו דברי בלע איש ברעהו. וישמח בלבו מלך בני האדם אַנְמֶמְנוֹן, כי התקוטטו בחירי האַכִּיִּים. הן כה ויבא לו פּוּיבּוֹס־אֶפּוֹלוֹן בפיתון הקדושה,³ עת חצה אַנְמֶמְנוֹן את מפתן האבן (85-81) ובא לבקש נבואתו.⁴ הייתה זו אפוא ראשית הרעות, אשר התרגשו אז על טְרוֹיָאִים ודְנָאִים כפי עצת זָאוֹס הגדול.

ככה שר המשורר המהולל, אך אודיסיאוס אחז בידיו העצומות

3 פיתון הוא שמה העתיק של דלפי, מקום מקדשו המפורסם של אפולון.

4 ככל הנראה אפולון ניבא, כי היוונים יחריכו את טרויה לאחר שיתגלע ריב בין טובי הלוחמים. סיפור מריבתם של אודיסיאוס ואכילס אינו נמסר באיליאדה.

הינּוּק; אִז טסו כּוֹלם יחֲדוּי בּמַהִירוֹת הַבּוֹק וּהַעֲלוּ אֶבֶק בּמִישׁוֹר.
אֶלִיטוֹנָאוֹס הַמוֹפְתִי הַיְטִיב רוֹצוּ לְעֵילָא מְכוּלָם, וּכְמַרְחֵק חַרִישֵׁת
פּוֹרִים בְּשׂוֹדֵה־בּוֹר הִיָּה הַפַּעַר בֵּינּוּ לְכִין יִתְרָם, שְׁעַט קְדִימָה וְהַגִּיעַ
עוֹד הַקָּהַל וַיִּזְוֹתְרוּ יְרִיבּוֹ מֵאַחֲרֵי. (126-130) אִז הַתְּחַרּוּ בְּקֶרֶב
הַהִיאֲבָקוֹת הַכּוֹאֲבָת, וְכוּ הַצְטִיין אֶוֹרִיָאָלוֹס וְגַבֵּר עַל כָּל הַטּוֹבִים;
בְּקִפְצָה עֲלֵה אֶמְפִּיאָלוֹס עַל כּוֹלָם; בּוֹרִיקַת הַדִּיֶסְקוֹס הַצְטִיין
אֶלִיטוֹנָאוֹס מְכַל הַמַּתְחָרִים, וּבֵאִירוֹף - לְאֹדְמָס, בְּנוֹ הָאֲצִיל שֶׁל
אֶלִינָאוֹס.

(131-135) אַמֵּת, אַחֲרֵי שֶׁהַכּוֹל עָנְגוּ אֶת לְבָבם בַּתְּחַרְוֹת, דִּיבֵּר
בְּקֶרֶבם לְאֹדְמָס, בְּנוֹ שֶׁל אֶלִינָאוֹס, וַיֹּאמֶר: "בּוֹאוּ, חַבְרִי, הִבֵּה
נִשְׂאֵל אֶת הַנוֹכְרִי אִם לִמַּד וַיִּדַּע אֵף הוּא אִיזוֹ תְּחַרְתּוּ. מֵרֵאֵהוּ
אִינּוּ רַע כָּל עֵיקֶר: הִבִּיטוּ בִירְכִיו, בְּשׁוֹקֵיו וּבּוֹרִיעוֹתָיו הַשְּׁתִיִּים אֲשֶׁר
מַמְעַל, (136-140) רֵאוּ אֶת צְוֹאֲרוֹ הַמוֹצֵק וְאֵת עוֹצְמַתּוֹ הַגְּדוֹלָה!
גְּבוּרָה כָּלֵל לֹא תַחֲסֵר לוֹ, אֲלֵא שְׁתֵּלֵאוֹתָיו הַרְבוֹת שִׁיכְרוּהוּ. הֵן
לְדַעֲתִי אֵין נוֹרָא מִן הַיָּם לְטַלְטֵל דַּעֲתוֹ שֶׁל אָדָם, וְאִם גַּם אֵיתָן הוּא
מֵאוֹר." הַשִּׁיב לוֹ אֶוֹרִיָאָלוֹס, נִשְׂא קוֹלוֹ וַאֲמַר: (141-145) "לְאֹדְמָס,
דְּבִירֵךְ רֵאוּיִים בִּיזְתֵּר. לֶךְ כַּעַת בַּעֲצֻמְךָ וּזְמַן אוֹתוֹ, אֲמוֹר לוֹ דְּבִירֵךְ
בְּגִלּוּי!"

מִשְׁמַע זֹאת בְּנוֹ הָאֲצִיל שֶׁל אֶלִינָאוֹס, הִלֵּךְ וְעַמַּד בְּלֵב
הַקָּהַל, פָּנָה אֶל אֹדִיֶסְאוֹס וַאֲמַר: "בּוֹא לְכֹאן אֵף אַתָּה, אֲבִי הַנוֹכְרִי,
וְנִסֵּה כּוֹחַךְ בַּתְּחַרְוֹת, (146-150) אִם תִּדַּע אַחַת מֵהֵן. וְאִמְנֵם נִרְמָה
כִּי מְכִיר אַתָּה מִשְׁחָקִי הַתְּחַרְתּוֹת. הִרִי אֵין תְּהִילָה גְדוֹלָה לְגַבֵּר כָּל
שְׁנוֹתָיו מוֹזוֹ אֲשֶׁר קָנָה לוֹ בְּרַגְלָיו וּבִידָיו שְׁלוֹ. בּוֹא אִם כֵּן, נִסֵּה
כּוֹחַךְ וְהִסֵּר דַּאֲגָה מִלְּבָבְךָ: מִסַּעַךְ לֹא יִתְעַכֵּב עוֹד זְמַן רַב; לֹא כִי,
כִּי (151-155) הַוֹשֵׁקָה הַסְפִינָה וּמְלוּוִיךָ מוֹכְנִים וּמוֹזְמִיִּים."
עָנָה לוֹ אֹדִיֶסְאוֹס רַב־הַתּוֹשִׁיָה, פָּנָה אֵלָיו וַאֲמַר: "לְאֹדְמָס,
מְדוּעַ תִּלְעַגְנִי לִי וּתְצוּוֹנִי כְּדַבְרִים הַלְלוּ? הֲלֹא נִתְּנָה דַּעֲתִי לְצַרוֹתַי
וְלֹא לְמִשְׁחָקִים, כִּי הִרְבֵּה מֵאוֹר סְבֵלְתִי, הִרְבֵּה יַעֲתִי, (156-160)

אֵת גְּלִימַת הָאֲרַגְמָן הַגְּדוֹלָה שֶׁלְּגוֹפּוֹ, מִשְׁכַּה מֵעַל רֵאשׁוֹ וַיִּסְתֵּר
אֵת פְּנֵי הַנְּאִיִּים. (86-90) הֵן הַתְּבִיִּישׁ שְׂמֵא יִרְאוּהוּ הַפִּיאָקִים שׁוֹפְרֵי
דַּמְעוֹתָיו תַּחַת עַפְעַפְיוֹ. עַל כֵּן מְדִי הַפְּסִיק הַמְשׁוֹרֵר הָאֵלּוּדִי אֵת
שִׁירָתוֹ, הִיָּה מִנְּגַב דַּמְעוֹתָיו וּמְסִיר הַגְּלִימָה מֵעַל רֵאשׁוֹ, אֵף נִטַּל
אֵת גְּבִיעֵ־הַיַּיִן כְּפוֹל־הַיְדִית וְנִסַּךְ לְאֵלִים. אֵךְ מְדִי שָׁב אֶל שִׁירָתוֹ
וְעוֹדְדוּהוּ (91-95) טוֹבִי הַפִּיאָקִים לְשׁוֹרֵר, כִּי הַתְּעַנְגּוּ עַל מִילּוֹתַי,
הִיָּה אֹדִיֶסְאוֹס מְכַסֵּה שׁוֹב אֵת רֵאשׁוֹ וּמְמַרֵּר בְּבִכִּי.

לְכּוּ נָתַן דַּעֲתוֹ לְכָךְ הַבְּחִין בּוֹ, כִּי יִשֵּׁב בְּקֶרְבָּתוֹ וְשִׁמַּע אֵת
אֲנַחְתּוֹ הַכְּבֹדוֹת. (96-100) חִישׁ פָּנָה אֶל הַפִּיאָקִים אוֹהֲבֵי־הַמְשׁוֹט
וַיֹּאמֶר: "שְׁמַעוּ לִי, מִנְּהִיגֵי הַפִּיאָקִים וַיִּוְעִצְיָהֶם! כְּבֹר שְׁבַע לְבָנוּ
בְּסַעוּדָה הַשׁוּוּה וּבְצִלְיֵי הַנְּבֵל, הוּא הַמְּלוּוֶה אֵת סַעוּדַת הַפֵּאוֹר.
עַתָּה הִבֵּה נִצָּא וְנִנְסָה כּוֹחַנוּ בְּכָל מִינֵי תְּחַרְוֹת, (101-105) לְמַעַן
יִסְפֵּר הַנוֹכְרִי לִיקְרִיו עִם שׁוֹבוֹ הַבֵּיתָה, עַד כִּמָּה גַבְרָנוּ מְכוּלָם
בְּאִירוֹף וּבְהִיאֲבָקוֹת, בְּנִיתוֹר וּבְרִיצָה." כֵּךְ אֲמַר וְהוֹרָה אֵת הַדְּרֵךְ,
וְהֵם בָּאוּ בַעֲקֹבוֹתָיו. תִּלְהֵ הַכְּרוּ אֵת הַנְּבֵל עֲנוּג־הַצִּלְיֵל עַל הוֹן,
(106-110) אַחַז אֵת דְּמוֹדוֹקוֹס בִּידוֹ וְלִיוּוֶהוּ אֶל מַחוּץ הַהֵיכָל;
פִּסַּע עִמּוֹ בְּאוֹתוֹ הַשְּׁבִיל, אֲשֶׁר בּוֹ צַעְדוֹ יֵתֵר טוֹבֵי הַפִּיאָקִים כִּדִּי
לְהַשְׁתָּאוֹת לְתַחַרְוֹתַי.

פָּנּוּ וְהִלְכוּ אֶל מוֹשֵׁב הָאֶסְפָּה, וַיְכּוּא עִמָּם הַמּוֹן רַב לְאֵין
סְפוּר. קָמוּ אִז הַצְעִיִּים, רַבִּים וּמְצוּיִיִּים. (111-115) גַּעֲרוּ אֶקְרוֹנָאוֹס
וְאוֹקִיאָלוֹס, אֶלִיטוֹנָאוֹס, נְאוֹטָאוֹס וּפְרִימָנָאוֹס, וְאֵף אֲנַכִּיאָלוֹס,
אַרְטֵמָאוֹס, פּוֹנְטָאוֹס וּפְרוֹרָאוֹס, תּוֹאוֹן וְאַנְבִּסִינָאוֹס וְכֵן אֶמְפִּיאָלוֹס,
בְּנֵי־הָאָדָם, (116-120) הוּא בֶן־נְאוֹבּוֹלוֹס, אֲשֶׁר עֲלָה עַל כָּל הַפִּיאָקִים
בְּמֵרָאֵהוּ וּבְתוֹאֲרוֹ, זוֹלַת לְאֹדְמָס הַמוֹפְתִי. קָמוּ אֵף שְׁלוֹשֵׁת בְּנֵי
שֶׁל אֶלִינָאוֹס אִישׁ הַמוֹפֵת: לְאֹדְמָס, הֵלִיּוֹס וְקְלִיטוֹנָאוֹס הַשׁוּוֶה־
לְאֵלִים. רֵאשִׁית הַתְּחַרּוֹ הֵם בְּרִיצָה. (121-125) קָבְעוּ הַמַּסְלָלוֹ מִקּוֹ

עתה יושב אני באספתכם ועורג לשיבתי, מתחנן אל מלכם ואל העם כולו.”

השיב לו אֹרִיפְּאֵלוֹס והוכיחו בגלוי: “נוכרי, כלל וכלל לא נדמית לאדם לְמוֹד תַּחֲרוּוֹת, ואלה רבות בְּקָרֵב בְּנֵי הָאָדָם; (161-165) לא כִּי, אלא לאחד הַמְּטַלְטֵל עִם סְפִינָתוֹ, ראש למלחים סוחרים, אשר דואג לסחורתו ופוקח עין על מטענו ורווחי חמדנותו. אך לאתלס לא נדמית.”

הביט בו בכעס אֹרִיפְּאֵוס רב־התושייה, פנה אליו ואמר: (166-170) “נוכרי, לא דיברת כִּי־אֵת; לאדם חסר דעת נדמית. הנה כִּי כֵן הָאֵלִים אִינֵם מַעֲנִיקִים מַתְּנוּתֵיהֶם לְכָל בְּנֵי הָאָדָם גַּם יַחַד: יִפִּי תוֹאֵר, בִּינָה וְצַחֻת לְשׁוֹן. גִּבֹר אֶחָד מֵרֵאשִׁי וְנִקְלָה אֶךְ הָאֵל יֵאֵדִיר אֶת מִלּוֹתָיו, וְכָל מֵאֻזֵּינֵי (171-175) יִצְהָלוּ לְמֵרֵאשִׁי. בַּעֲנוּהַ מְתוּקָה הוּא נוֹשֵׂא דְבָרִים לְלֹא דוֹפִי, בַּחֲזֵר הַנּוֹאֲמִים, וּבַהוֹלְכֵי בַעֲנוּהַ יַעֲרִיצוּהוּ כֹּאֵל. הִנֵּה אַחֵר דוֹמָה בְּמֵרֵאשִׁי לְבְנֵי־הָאֱלֹמוֹת, אוֹלֵם חֵן וְהָדָר אִינֵם נְסוּכִים עַל דְּבָרָיו כֹּל עֵינָר. (176-180) כִּךְ מֵרֵאשִׁי מְצוּיִן הוּא, אֶף אֵל לֹא יוּכַל לְשַׁפְּרוֹ, אֶךְ בְּתַבּוּנָה נִפְלֵת. לֹא אָמַרְתָּ דְבָרִים לְאִשׁוּרִים וְהִסְעַרְתָּ אֶת לְבִי בְּחֻזִי. לֹא טִירֵן אֲנִי בְּתַחֲרוּוֹת, כִּפִּי שָׂאתָ אִמְרָת; אֲלֵא דוֹמְנֵי שַׁעַם הָרֵאשׁוֹנִים (181-185) נִמְנִיתִי כֹּל עוֹד בְּשַׂחְתִּי בְּגִבּוֹרָתִי וּבְחוּסֵן יָדִי. אֶךְ עַתָּה פְּקוּדוֹנֵי רַעַה וּמַכְאוּב; תִּלְאוֹת רְבוֹת סְבִלְתִּי עַת צִלְחַתִּי מִלְּחַמּוֹת בְּנֵי־אָדָם וְסַעַר גְּלִים אִיוֹמִים. אֶף עַל פִּי כֵן אֲנִסָּה כּוֹחִי בְּתַחֲרוּוֹת, וְאִם גַּם רַעוֹת רְבוֹת סְבִלְתִּי; כִּי מִלּוֹתֶיךָ מִכְרַסְמוֹת בְּלָבִי וְעוֹרֶרְתָּ אוֹתִי בְּדַבְרֶיךָ.”

(186-190) אָמַר הַיִּנֵּק מִמְּקוֹמוֹ, גְּלִימָתוֹ עוֹרֶנָה לְגוֹפּוֹ, וְנִטַּל דִּיסקוֹס גְּדוֹל וְעֵבֶה, כַּכּוּד בְּהֵרֵבָה מֵאֵלֶּה שֶׁהָיוּ הַפִּיֶּאֱקִים נוֹהֲגִים לְהַטִּיל בְּהַתַּחֲרוּתָם זֶה בְּזֵוֹה. הַסְּתוּכָב וְהַטִּילוּ מִיָּדוֹ הַעֲצוּמָה. הַמַּהֲמָה הָאֶבֶן בְּמַעוּפָה יִרְכִּינֵוּ רֵאשִׁיָּהֶם אֶרְצָה (191-195) הַפִּיֶּאֱקִים תּוֹפְשֵׁי־הַמְּשׁוּטִים־הָאוֹרוּכִים, גְּבָרִים נֹאדְרֵי־סְפִינּוֹת, כִּי אֵדִירָה הֵייתָ תְּנוּפֵת הָאֶבֶן. עֲבַר הַדִּיסקוֹס אֶת צִיּוֹנֵי קוֹדְמֵי כּוֹלָם, טַס בְּקִלְלוֹת מִיָּדוֹ.

סִמְנָה אֶתְנָה אֶת מְקוֹם נִפְלִיתוֹ, לְבִשָּׁה דְמוֹת גִּבֹר וְתֹאמַר דְּבָרָה וְחִקְרָא: “אִפִּילוּ עֵיווֹר, הוּא הַנּוֹכְרִי, יִבְחִין בְּזוֹה הַסִּימֵן (196-200) אִם יִשְׁשׁ הָאֲדָמָה בְּכַפְיוֹ, הֵייתָ שְׁלֹא נִתְּבוּלָל בְּקַהֲל קוֹדְמֵי. לֹא כִּי, הַחִיק וְעִבְרָם בְּהֵרֵבָה. אֲזוֹר עוֹז מִזוֹ הַתַּחֲרוּת! אִישׁ מִן הַפִּיֶּאֱקִים לֹא יִשִּׁיג תּוֹצְאָתְךָ וְלֹא יַעֲבֵרנָה.”

כִּךְ דִּיבְרָה, וַיִּשְׁמַח אֹרִיפְּאֵוס הַנְּהַדְר, יוֹדַע־הַתְּלָאוֹת, וַיַּעֲלוֹז עַל שׁוֹם שְׁמִצָּא לּוֹ חֵבֵר אֲדִיב בְּקַהֲלָם. (201-205) אוֹ אֲזוֹ הַתְּעוֹדָד וַיְדַבֵּר אֶל הַפִּיֶּאֱקִים: “עַתָּה, צַעֲרִים, הִשִּׁיגוּ אֶת זֶו הַתּוֹצְאָה! עַד מִהֵנָּה אֲטִיל אַחֵר לְמַרְחָק זֶהָ אוֹ, סְבוֹרְנֵי, אֶרְחִיק מִמֶּנּוּ. אֶךְ מִי מִן הָאֲחֵרִים, אֲשֶׁר לָבוּ וְעוֹזוּ יְצוּוֹנֵוּ, יְבוֹא־נָא לְכֹאֵן וְנִבְחֵן אֶת כּוֹחוֹ, כִּי הַכַּעֲסָתָם אוֹתִי לְמַכְבִּיר. (206-210) אִיגְרוּף, הֵיאֲבִקוֹת וְאֶף רִיצָה – לֹא אַחוּס עַל דְּבָר; יְבוֹא אִפּוֹא גִבֹר מְכָל הַפִּיֶּאֱקִים, זוֹלַת הָאִישׁ לְאוֹרִיפְּאֵוס. הֵלֵא הוּא מֵאֲרַחֲזִי, וּמִי יִלְחֵם בְּמִיטִיב עִמּוֹ? אָדָם כּוֹה הֵנּוּ בּוֹר חֲסֵר עֹרֵךְ, כִּי אוֹמֵר לְהַתַּחֲרוּת בְּמֵאֲרַחוֹ הַמַּסְכִּיר לּוֹ פְּנֵי (211-215) בָּאֶרֶץ נֹכְרִי; וְהָרִי כִּךְ יִמְנַע מֵעֲצָמוֹ כֹּל טוֹב. אֶךְ לֹא אֶסְרֵב לְאִישׁ מְכָל הָאֲחֵרִים, לֹא אֲשִׁיב פְּנֵי רִיקָם, אֲלֵא חֲפֵץ אֲנִי לְחֻזּוֹת בְּכִשּׁוּרָיו וְלְהַתַּחֲרוּת נִגְדוֹ. לֹא נִפְלִיתִי לְרַעַה כְּכָל תַּחֲרוּוֹת בְּנֵי הָאָדָם. הֵיטֵב אֲדַע לְתַפּוּס קֶשֶׁת מֵהוֹקְצַעַת; (216-220) רֵאשׁוֹן אֲשַׁגֵּר אֶת חֲצִי וְאֶפְגַּע בִּירִיבִי בְּקַהֲל חֵיילֵי אוֹיֵב, אֶף אִם רַעֲי הֲרִכִים יַעֲמְדוּ בְּקִרְבִּי וַיִּירוּ אֶף הֵם בְּגִבְרִים. פִּילוֹקְטִטָּס הוּא לְבָדוּ גִבֹר מִמֶּנִּי בְּקִשְׁתּוֹ, שֵׁם בָּאֶרֶץ הַטְּרוֹיָאֲנִים, עַת אֲנִי הָאֲכִיִּים שִׁיגְרָנוּ חֲצִינֵנוּ. (221-225) אֶךְ אֲצִטְיִין בְּהֵרֵבָה מִיָּתֵר הַגִּבְרִים בִּימִינֵנוּ, בְּנֵי־תְמוֹתָה הַהוֹלְכִים עַל הָאֶרֶץ וְחֵיִים עַל הַלְּחָם. אֲמַנֵם לֹא אֶקְרָא תִיגֵר עַל בְּנֵי קֵדָם, לֹא עַל הַרְקָלָס וְלֹא עַל אֹרִיטוֹס אִישׁ אוֹיִכְלָיָה, אֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּם הַתַּחֲרוּ בְּבְנֵי־הָאֱלֹמוֹת. (226-230) עַל כֵּן אֹרִיטוֹס הַגְּדוֹל מֵת עַד מֵהָרָה, וְלֹא בָּאָה עֲלָיו זְקֵנָה בְּהִכְלוּתָיו. הֵן אֶפּוֹלוֹן הָרְגוּ בְּחַמַּת זַעַם, כִּי קֵרָא עֲלָיו תִּיגֵר וְאִמַר לְהַתַּחֲרוּת כּוֹ בְּקִשְׁתּוֹ. אֶף אֶרְחִיק לְהַטִּיל כִּידוֹנֵי, וְאִין אִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁגֵר חֲצוֹ וַיַּעֲבֵרנּוּ. חֲשֵׁשִׁי

היחיד בריצה, שמא ישיגני אחד (231-235) הפיאקים. כי באכזריות הכריעוני הגלים הרבים, ועל גבי ספינתי לא זכיתי למנוחה רצופה; לפיכך חלשו אברי."

כך דיבר, והם כולם החרישו, נדמו. אלקינואוס לבדו ענה לו, פנה אליו ואמר: (240-236) "נוכרי, לא נעדר החן מרביך אשר דיברת. חפצך להפגין את מעלתך שבה ניחנת, כי תכעס על שאיש זה בא עריך במושב האספה ולעג לך. והלא שם בנותמות, אשר יודע בנפשו לדבר נכחה, לא היה מוצא דופי במעלתך. (245-241) אולם בוא עתה והקשב לדברי, למען תספר זאת אף לאחד הגיבורים, עת בהיכלותיך תסעד עם אשת חיקך ועם ילדיך, כי תזכור את מעלתנו שלנו, כל הנפלאות אשר זאוס חנן אותנו למן ימי אבותינו ועד עתה. (250-246) הן לא נפליא להתאגרף ולהתאבק, אך רגלינו הזריות תַקְלָנָה מאוד ואין טובים מאתנו להפליג בספינות. לעולם יקרה הסעודה ללבנו, הקתרוס והמחולות, נאהב לגוון מלבושינו, אמבטיות חמות ועינגוי מיטה. עורו, כל טובי הרקנינים בעם הפיאקים, (255-251) וצאו במחולות, למען יספר הנוכרי ליקיריו עם שובו הביתה, עד כמה גברנו מכולם כשיט ספינות, בריצה, במחולות ובשירה. ימהר אפוא אחד מכם ויביא לַדְמוּדוּקוֹס את הנבל ענוג-הצליל, המונח אישהו בארמוני!"

(260-256) כך דיבר אלקינואוס הנדמה-לאלים, וכרוזו נחפו להביא הנבל החלול מארמון המלך. קמו אז שופטים, תשעה במספר, בחירי העם כולם, אשר היטיבו להשיגה בכל התחרויות; הם הקצו שטח רחב, ישורוה ויהיה רחבת מחולות. (265-261) קרב הכרוז ונשא את הנבל ענוג-הצליל אל דְמוּדוּקוֹס; הוא אז הלך אל אמצע הרחבה וסביבו ניצבו נערים בראשית עלומיהם, בקיאים

5 כלי פריטה עתיק בעל תיבת תהודה שעליה נמתחו מיתרים.

בצעדי המחול. אלה רקעו ברגליהם על רחבת המחולות הקדושה, ואודיסיאוס התבונן בזהרורי האור שעלו מרגליהם וישתומם ללבו.

(270-266) החל המשורר פורט על נבלו וישורר הזמר הענוג על אהבת אָרס ואַפְרוֹדִיטָה יפת-הנזר, כיצד בראשונה שכבו בביתו של הֶפִּיסְטוֹס, בסתר. הרעיף אָרס מתנותיו והמיט קלון על יצועו של הארון הֶפִּיסְטוֹס; אך מיד נודע לו הדבר מפּי (275-271) הֵלִיוֹס, אשר חזה בהם מתעלסים באהבים. שמע הֶפִּיסְטוֹס הבשורה ויכאב לבו; פנה והלך אל בית מלאכתו והוא חורש רעות בנבכי נפשו. הניח את סדנו הגדול על כנו, ויעש רתוקות אשר לא ינופצו, לא ינותקו, למען תישארנה קבועות במקומן. (280-276) אחר שהשלים את בניית המלכודת בכעסו על אָרס, פנה והלך אל חדרו, שבו הייתה מיטתו; מתח את הרתוקות סביב פְרָעֵי המיטה, הקיפה מכל עבר, אף תלה כבלים רבים מקורת הגג אשר ממעל, כקורי עכביש דקיקים; אותם איש לא יראה, (285-281) אף לא האלים הברוכים, כי עוצבו בעורמה. כאשר סיים להתקין את המלכודת כולה סביב מיטתו, העמיד פני הולך אל לִמְנוֹס, אל העיר הבנויה לתלפיות, אשר יקרה ללבו מכל ארצות תבל.

והנה לא שווא הייתה משמרת אָרס אוֹחוֹ-מוֹשְׁכוֹת-הַזֹּהָב, (286-290) כי ראה את הֶפִּיסְטוֹס, האומן המהולל, הולך לדרכו. שם פעמיו אל ביתו של הֶפִּיסְטוֹס רב-התהילה, משתוקק לתנות אהבים עם קִיתְרִיָאָה יפת-הנזר. היא שבה זה עתה מאצל אביה, בן-קְרוֹנוֹס וביהאון, ונתשב בביתה. נכנס אָרס אל הבית, (295-291) אחז את ידה בחזקה, אמר דברו וקרא: "בואי, יקירתי, ונלך למיטה; נתענג ונתנה אהבים. הלא הֶפִּיסְטוֹס אינו נמצא עוד בחברתנו, כי אם,

סבורני, הלך כבר אל לְמָנוס ואל בני־הסינטיים⁷ על־גיה־הלשון. כך דיבר, ויִיטב הדבר בעיניו כי תשכב עמו. (296-300) הלכו השניים אל המיטה וישכבו. והנה נפלו עליהם הרתוקות, מלאכת המחשבת אשר עשה הַפִּיֶסְטוֹס רב־הבינה; לא יכלו להניע אבריהם, אף לא לקום; או אז הבינו אל נכון כי מפלט להם אין עוד.

קרב אליהם נכה־הרגליים המהולל, (301-305) כי שב על עקבותיו כטרם הגיע אל אדמת לְמָנוס; הַלְיוֹס הוא שעמד על המשמר ובישר לו הבשורה. בא אל ביתו ולבו דואב; עמד על מפתן השער וחמת זעם תקפה אותו, וישאג נוראות ויקרא לכל האלים: (306-310) "זֵאוֹס אבינו ואתם יתר האלים הברוכים הקיימים לעד! בואו לכאן וראו מחזה מגוחך שאין לשאתו – כיצד אַפְרוֹדִיטָה בת־זֵאוֹס לעולם מבישה אותי החיגר ומְתַנָּה אהבים עם אָרְס הנתעב. הרי יפה הוא ורגליו מוצקות, אך אנוכי (311-315) חלוש נולדתי. אמת, אין האשם באיש אלא בהורי השניים, ולוואי לא יִלְדוּנִי בכלל! ראו את זה הצמד, אשר עלו על מיטתי שלי ומתעלסים באהבים; נתחמץ לבי למראיתם. אמנם, דומני, לא ירצו עוד לשכב כך, אף לא קמעה, (316-320) ואם גם רבה אהבתם; עד מהרה לא יתאו למשכב. אולם מלכות הרתוקות תעצור בעדם, עד אשר ישיב לי אביה את מלוא המוהר הרב, כל אשר הפקרתי בידו בעבור העלמה עזת־הפנים. אכן יפה היא בתו, אך לשמור אמונים לא תרע."

(321-325) כך דיבר, ויִתְקַבְּצוּ האלים אל ביתו שמוסדרותיו־נחושת. בא פוֹסִידוֹן חובק־הארץ וּבֵא הַרְמֵס הטוב והמייטיב, ויבוא גם הארון היורה־למרחק, אַפּוֹלוֹן; אך האלות נשארו כל אחת בביתה מחמת הצניעות. עמדו האלים מעניקי־הטובות על מפתן השער; (326-330) צחוק אשר שובע לא יִדַע ניעור או בקרב האלים

7 השוו לאיליאדה, 1.591-594.

הברוכים, עת חזו במעשה אומנותו של הַפִּיֶסְטוֹס רב־הבינה. הביט אז איש באחיו וכה אמר: "מעשי עוול לא יצלחו; האטי ישיג את המהיר; כך עתה לכד הַפִּיֶסְטוֹס המסורבל את אָרְס, (331-335) על אף היותו המהיר באלים אוחזי האולימפוס. גִּבְר החיגר באומנותו, ולפיכך חייב האחר לשלם על נאפופיו!"

כך שחו ביניהם על אודות דברים אלה. פנה אז הארון אַפּוֹלוֹן בְּזֵאוֹס אל הַרְמֵס ואמר: "הַרְמֵס בן־זֵאוֹס, מורה־הדרך ומעניק־הטובות! (336-340) האם היית מוכן כי יכבלוך ברתוקות חזקות וחשכב במיטה לצד אַפְרוֹדִיטָה הזוהבה?" השיב לו מורה־הדרך אַרְגֵאִיפּוֹנֵטֵס לאמור: "הלוואי היו הדברים כך, אַפּוֹלוֹן, אדוני היורה־למרחק! אפילו ריתקוני שלשלאות רבות פיי־שלושה ומוצא מתן אין, (341-345) אפילו אתם האלים ראתם זאת וכן כל האלות, אף על פי כן הייתי אנוכי שוכב לצד אַפְרוֹדִיטָה הזוהבה." כך דיבר, ויצחקו האלים בני־האלמוות.

אך פוֹסִידוֹן לא צחק; עתר כל העת אל הַפִּיֶסְטוֹס, האומן המהולל, כי ישחרר את אָרְס. (346-350) נשא קולו ופנה אליו במילים בנות־כנף: "שחרר אותו! אנוכי מבטיחך כי הוא יפצה אותך ככל שתדרוש, כדת וכדין, נוכח האלים בני־האלמוות." השיב לו נכה־הרגליים המהולל לאמור: "אל־נא, פוֹסִידוֹן חובק־הארץ, תבקש זאת ממני. (351-355) נדר נְקֵלִים נְקֵלָה, ערבויות יערבו ללא ערך. כיצד אתבע אני צדק מִמֶּךָ בקהל האלים בני־האלמוות, אם יתנער אָרְס מאלה הכבלים ומחובו גם יחד?" השיב לו פוֹסִידוֹן מרעיד־הארץ לאמור: "הַפִּיֶסְטוֹס, אם אכן יתנער אָרְס מחובו, (356-360) יסתלק ויברח, אני בעצמי אשלם לך." אז ענה לו נכה־הרגליים רב־התהילה: "לא אפשר לי ואף לא יאה לסרב לבקשתך." כך אמר הַפִּיֶסְטוֹס והתיר הרתוקות בכוחו כי רב.

הנה שוחררו השניים מכבליהם החזקים, (361-365) קמו מיד ויניקו; הלך האחד אל תְּרַאקֵיָה, והיא, אַפְרוֹדִיטָה אוהבת־החינוך,

האורח במילים ובתשורה, כי לא נעמו דבריו שאמר ואין הם יאים כלל וכלל."

כך דיבר, והם כולם הריעו לו שבחים ואמרו לעשות כמצוותו, וישלחו איש איש את כרוזו להביא המתנות. ענה לו אז אֹדִיֶאֱלוֹס, נשא קולו ואמר: (401-405) "אֶלְקִינוֹאוֹס המושל, המרוקם מכל האדם! אני אֶחְלָה את פני האורח, כמצוותך. אתן לו חרב זו אשר כולה נחושת וניצב לה מכסף; נדנה עשוי שנהב, זה עתה ניטרוהו, לכסותה מכל עבר; רבת-ערך תהא תשורתִי לאורחנו."

(410-406) כך אמר ונתן בידו את החרב משובצת-מסמרות הכסף, נשא קולו ופנה אליו במילים בנות-כסף: "שמח, הו אבי הנוכרי! ואם נאמרה איזו מילת גנאי, מיד יחטפוה רוחות סער וישארה מכאן. הלוואי יתירו לך האלים לראות את אשתך ולשוב אל מולדתך, (411-415) כי אכן זמן רב רחקת מיקיריך וידעת פגע ומכאוב." ענה לו אודִיֶאֱלוֹס רב-התושייה, פנה אליו ואמר: "אף אתה, יקירי, שמח לרוב! הלוואי האלים ישפיעו עליך אושר! מי יתן ובעתיד לעולם לא תחסר לך זו החרב, אשר הענקת לי בְּדַבְרְךָ שלום ופיוס." (416-420) אמר וסביב כתפיו כרך את החרב משובצת-מסמרות-הכסף.

שקעה החמה ויביאו לו את מתנות ההלל. כרוזים נעלים נשאון אל ארמון אֶלְקִינוֹאוֹס, ובניו של אֶלְקִינוֹאוֹס המופתי קיבלו המתנות היפות להלל והניחון לפני אמם הכבודה. (421-425) צעד אֶלְקִינוֹאוֹס העז והנאדר בראשם והורה הדרך, וילכו עמו וישבו בכסאותיהם הגבוהים.

או אז פנה אֶלְקִינוֹאוֹס הכביר אל אַרְטֵה ואמר: "בואי, אשתי, הביאי תיבה משוכחת, הטובה מכולן, ובעצמך שימי בה גלימה קְבוֹסָה כהלכה וכתונת. (426-430) התקינו דוד נחושת על פני האש וחממו בו מים, למען ירחץ האורח ויראה את מתנותיו מונחות כסדרן, כל אשר הפיֶאֱקִים אנשי המופת הביאו לכאן, ואף יתענג

הגיעה לקיפורוס, אל פפוס, שם מתחם קודשה ומזבח המעלה ניתוח קורבנות. שם רחצוה הכריטות, משחו את עורה בשמן זית מופלא, עטרתם של האלים הקיימים לעד, (366-370) והלבישוה בגדים מרהיבים, פלא לעין רואֶה.

ככה שר המשורר המהולל, ואודִיֶאֱלוֹס האזין לו ויתענג בנפשו, וכמותו גם יתר הפיֶאֱקִים תופשי-המשוטים-הארוכים, גברים נאודרי-ספינות. קרא אֶלְקִינוֹאוֹס לְהֵלוֹס ולְאֹדְרֶמְס (371-375) לרקוד לבדם, כי איש לא יכול להתחרות בהם. נטלו אפוא בידיהם כדור ארגמיפה, אשר פוליבוֹס בר-הדעת הכינו למענם, והשליכוהו כפי תום אל העננים המְצִלִים. הטה האחר גופו לאחור והעיף הכדור, ומשגוהו זינק אל על מן הארמה (376-380) ויתפוס הכדור בנקל, טרם שבו רגליו אל הארץ. והנה, אחר שניסו כוחם בהטלת הכדור מעלה, החלו רוקדים על הארץ מכלכלת-הכול, משנים מיקומם ללא הרף. יתר הנערים הקיפו את הרחבה, עמדו והשמיעו את קצב המחול ויָרְפו תשואות הקהל.

(381-385) אמת, פנה אז אודִיֶאֱלוֹס הנהדר אל אֶלְקִינוֹאוֹס ואמר: "אֶלְקִינוֹאוֹס המושל, המרוקם מכל האדם! התפארת כי אין טובים מרקניכם, ואכן נתקיימו דבריך; פליאה אוחזת בי למראיתם!" כך דיבר, וישמח אֶלְקִינוֹאוֹס העז והנאדר; (386-390) חיש אז דיבר אל הפיֶאֱקִים אוהבי-המשוט: "שמעו, מנהיגי הפיֶאֱקִים ויועציהם! אורחנו זה, סבורני, איש נבון ביותר; בואו אם כן ונעניק לו מתנות אורחים כראות! הנה שנים עשר מלכים מצוינים, (391-395) שליטים המושלים בעמנו, ואנוכי המלך השלושה עשר.⁸ איש איש מכם יתן לו גלימה קְבוֹסָה כהלכה, כותונת וכיכר זהב יקר ערך. הבה נמהר ונאסוף כל התשורות יחדיו למען יקחן אורחנו בידיו ויבוא אל סעודת הערב בלב שמח. (396-400) אך אֹדִיֶאֱלוֹס יְחַלֶה את פני

8 השוו לשורה 41 והערה 2 לעיל.

אֶלְקִינוֹאוֹס רחב־הלב! הלוואי כך יתיר עתה זָאוֹס, בעלה של הָרָה הדוֹעֵס־בְּמְרוֹמִים, (470-466) כי אשוב אל ביתי ואחזה ביום שיבתי. אכן, אף שם אשא אלייך תפילתי כאל אחת האלות כל ימי לעולם! כי את, עלמתי, הצלת את חיי.”

אמר, והתיישב בכיסא על־יד המלך אֶלְקִינוֹאוֹס; עתה חילקו הם את מנות הסעודה ומהלו את היין. (475-471) קרב אז הכרוז והוא מנחה את המשורר המצוין, את דְּמֹדוֹקוֹס המכוכב בעמו; הושיבו באמצע קהל הסועדים והשעין את כסאו אל עמוד גדול. וידיבר אז אודיסיאוס רב־התושייה אל הכרוז, אחר שפרס נתח מצלי הבשר, ועוד נותר ממנו הרבה, (480-476) נתח גבו של חזיר לבן־זכים, עתיר שומן מכל עבר: “בוא־נא, הכרוז! תן את זה הבשר לדְּמֹדוֹקוֹס ויאכל, ואני אברכהו על אף צערי. הן בקרב כל בני האדם ההולכים על הארץ זכו המשוררים לכבוד ויקר, יען כי (481-485) המוזה לימדה אותם שיר ומזמור ונתאהב את עדת המשוררים.” כך דיבר; לקח הכרוז את נתח הבשר ונתנו בידי הגיבור דְּמֹדוֹקוֹס, ויקבלנו מידו וישמח בלבו.

הושיטו ידיהם אל המטעמים אשר הונחו לפניהם; אך כאשר מילאו את תאורתם למשקה ולמאכל, (490-486) או אז פנה אודיסיאוס וביהתושייה אל דְּמֹדוֹקוֹס ואמר: “דְּמֹדוֹקוֹס, אותך אשבח לעילא מכל בני־התמותה, בין המוזה בת־זָאוֹס לימדתך, בין אַפּוֹלוֹן. בדיוק מופתי תשורר על גורל האַכֵּיִים – כל סבלותיהם ומעשיהם וכל יַגְעָם, (495-491) כאילו היית שם בעצמך, או שמעת זאת מפיו של אחר. אולם בוא ושנה נושאך: שיר על בניית סוס העץ, אשר עשאו אֶפִּיאֹס בעזרתה של אַתֵּנָה; ולפנים הוביל אודיסיאוס הנהדר את זו המלכודת אל מצודת העיר, אחר שמילא הסוס לוחמים, הם הם שֶׁהֶשְׂמוּ את אֵילִיוֹס. (500-496) אם אכן תספר את זה הסיפור על אופניו, אזי מיד אומר לכל בני האדם, כי בכל לב חננך האל שירה מופלאה.”

למשמע שיר ומזמור. אנוכי אתן לו את גביעי זה היפה להלל. (435-431) גביע זהב, למען יזכרני כל ימיו ויִינַסֶּךְ בהיכלו לְאֹסוֹ וליתר האלים.”

כך דיבר, ונתאמר אַרְטֶה לשפחותיה, כי יעמידו חצובה גדולה על פני האש מהר ככל האפשר. העמידו הן את החצובה על פני האש הברוערת והתקינו בה דוד מי רחצה, (440-436) לתוכו שפכו מים ונטלו גזרי עצים להבעירים תחתיו. ליחכו להבות האש את בטן הדוד ויתחממו המים. אך אותה שעה הביאה אַרְטֶה מחדרה תיבה יפה להלל עבור האורח, ונתשם בה את המתנות הנהדרות, המלבושים והזהב, אשר העניקו לו הפִּיאָקִים. (445-441) היא בעצמה הניחה בה גלימה וכותונת נאה, ותישא קולה ונתאמר לו מילים בנות־כנף: “אתה עצמך השגח כעת במכסה, ומהר קשור הקשר סביבו, פן חלילה יגזול איש את רכושך בדרך, עת תנום שנתך המתוקה כהפליגך בספינה השחורה.”

(450-446) כאשר שמע זאת אודיסיאוס הנהדר, יודע־התלאות, מיד התקין את המכסה ומהר קשר את הקשר המסועף, אשר לפניו לימדה אותו הגבירה קִירָה. ציוותה לו אֶס־הבית כי ירחץ לאלתר וילך אל האמבט. עלו לבו מאוד למראה (455-451) המים החמים, הואיל וכלל לא זכה לטפח עצמו תכופות מאז עזב את ביתה של קְלִיפֶסוֹ יפת־השער; אך שם נהנה מטיפוח דרך קבע כאחד האלים.

רחצוהו אפוא השפחות ומשחו בשרו בשמן זית ויעטוהו גלימה נאה וכותונת. (460-456) יצא מן האמבט ובא בקרב משתה הגברים. נְאוֹסִיקָאָה, אשר יופיה מעם האלים, ניצבה ליד עמוד ההיכל הבנוי לתלפיות והשתאתה לאודיסיאוס עת ראתה אותו כמו עיניה; נשאה קולה ופנתה אליו במילים בנות כנף: (465-461) “הִיָּה שלום, הנוכרי! ובימות העתיד, שם בארץ מולדתך, זְכֵרְנִי, אשר ראשונה הצלתוך.” ענה לה אודיסיאוס רב־התושייה, פנה אליה ואמר: “נְאוֹסִיקָאָה, בת

כך דיבר; פתח המשורר והשמיע שירתו כי עוררתו רוח אלה.
 החל מספר כיצד עלו האַרְגָּאִים לספינותיהם יפות-ספסלי-החותרים
 (505-501) והפליגו הרחק, זאת אחר ששלחו אש באוהליהם. אמנם
 האחרים שהנהיגם אוֹדִי־סָאוּס המהולל כבר תפסו מקומם במושב
 אספת הַטְרוֹיָאִנִים, חבויים בתוככי הסוס. הן בעצמם גררוהו
 הַטְרוֹיָאִנִים אל מצודת העיר. כך הוא ניצב שם, והם התדיינו רבות
 וארוכות (510-506) כיושבם סביבו. שלוש עצות נשאו חן בעיניהם:
 יפרצו את מתקן העץ החלול בנחושת חסרת-הרחמים, או יגררוהו
 אל שיא המצודה להשליכו מטה אל הסלעים, או שמה ישאירוהו
 במקומו להיות מנחת פיוס גדולה לאלים – והיא שלטוף נועדה
 להתגשם. (515-511) הן נגזר גורלם להישמר, כאשר תאצור עינם
 בחובה את סוס העץ הגדול, בו ישבו כל טובי האַרְגָּאִים ובאמתחתם
 כליה ומוות לַטְרוֹיָאִנִים. המשיך ושר כיצד החריבו בני-האַכֵּיִים
 את העיר, נהרו מן הסוס ויצאו ממקום מארבם החלול. (516-520)
 שר איכה סערו, מי לכאן מי לשם, והשחיתו את הקריה התמיהה;
 סיפר על אוֹדִי־סָאוּס, איך פרץ כָּאֶרֶס אל ביתו של דָּאִיפּוֹבּוֹס, ועמו
 מְגֵלָאוּס השווה-לאלים; שם, כך אמר, ידע את הנורא בקרבות אך
 לסוף ניצח, כי סייעה לו אֲתֵינָה נדיבת-הלב.

(525-521) ככה שר המשורר המהולל, ואוֹדִי־סָאוּס התבוסס
 בצערו ודמעותיו וזלגות תחת עפעפיו, ניגרות על לחיו. כאישה
 הבוכה לבעל נעוריה, עטה על גופתו לחבקה, כי נפל לפני עירו
 ועמו באומרו להדוף את יום הפורענות מעירו ומילדי; (526-530)
 והיא רואה את חבלי גסיסתו ומה קצרה נשימתו, אוחזת בו בכל
 מאורה וזועקת בבכי וביגון; אך מאחוריה קמו חיילי האויב ויכו
 את גבה וכתפיה בכידוניהם; יובילה לעברות, לסבול עמל וצער;
 והנה קמלו לחייה הענגות מעומק מכאוביה. (531-535) כך שפך
 אוֹדִי־סָאוּס דמעות של כאב מעיניו.
 והנה יתרם כולם לא ראוהו שופך דמעותיו, אך אֶלְקִינוֹאוּס

לבו נחן דעתו לכך והבחין בו, כי ישב בקרבתו ושמע את
 אנותיו הכבדות. חיש פנה אל הפיאָקִים אוהבי-המשוט ויאמר:
 (540-536) "שמעו, מנהיגי הפיאָקִים ויועציהם! יחדל עתה דְמוֹדוֹקוֹס
 ויניח את נבלו ענגוֹ-הצליל, הואיל ולא את הכול ישמח בשירו
 על אודות דברים אלה. הנה מאז סעדנו את לבנו ופצח המשורר
 האלוהי בשירו, לא פסק הנוכרי מבכי ונְהֵיָה. (541-545) דומני, רב
 מאד הכאב האופף את נפשו. יחדל אפוא משירו, למען נהנה
 טלנו, אודה ומארחיו גם יחד, כי כך ייטב בהרבה. הלא את הכול
 ערכנו בעבור אורחנו הנכבד: השבתו לביתו והמתנות היקרות,
 אשר נתנו לו כחפץ לב. (546-550) אורח ומבקש-חסות כמוהו
 כאח לכל אדם, אשר ניחן ולו כמעט תבונה. לפיכך אל-נא תכחד
 דבר במחשבות עורמה; ענני ככל אשר אשאלך, כי טוב ויאה לך
 להשיב. אמור מהו שמך, שקראו לך אמך ואביך שם בארצך,
 (551-555) ובו יכנוך יתר יושבי עירך וכן אלה השוכנים על סביבותיה.
 הרי אין איש בכני האדם ללא שם – בין שפל בין אציל – למן
 יום היוולדו. לא כי, לכל אדם יש שם, אשר קראוהו הוריו עת
 נולד. אמור גם שמות ארצך, עמך ועירך, (556-560) למען יביאוך
 ספינותינו שמה ויקבעו ציוני הדרך במחשבתן. כי אין קברניטים
 לפיאָקִים, ולספינותינו אין הגאים כאותם המצויים בספינות
 אחרות; לא כי, בעצמן תדענה מחשבות בני האדם וכוונותיהם,
 אף תכרנה ערי העמים כולם ואת שדותיהם הפורים. (561-565)
 חיש תפלגנה על פני תהומות הים, אפופות ערפל וענן, ולעולם
 אין כל פחד שמה תינזקנה או תושבענה. ואמנם לפנים שמעתי
 אני כדברים הללו מפי אבי נְאוֹסִיתוֹאוּס, אשר נשא דבריו לאמור,
 פּוֹסִידוֹן חרה אפו (566-570) בנו, על שום לוותנו את כל האדם
 ללא פגע. אמר, כי עתיד הוא להכות אחת מספינות בני-הפיאָקִים,
 ספינה בנויה-היטב, עת תשוב ממסעה בים הערפילי, ויקיף את
 עירנו ברכס הרים גדול להסתירה. כך סיפר הזקן, והאל ייתכן

שיגשים זאת, (571-575) או ייוותרו הדברים באין מגשים - הכל
כחשקת לבו.

אולם בוא, אמור לי זאת ודייק בדבריך: היכן נדרת ועד אילו
ארצות בני-אדם הגעת? ספר על עמים ועל עריהם המשגשגות
- בין אכזריים ופראים נטולי צדק, (576-580) בין מכניסי אורחים
ויראי-אלים בנפשם. אמור מדוע תמרר בכבי ויכאב לך כחובך
למשמע גורל האַרְנָאִים, הַדְנָאִים ואֵילִיוֹס העיר. הן האלים קבעו
גורלם ושזרו מטווה אברון לבני האדם, למען יהיו לשיר בפי
דורות העתיד. (581-585) אולי אבד לך אחד מקרוביך שם לפני
אֵילִיוֹס, גבר משכמו ומעלה - חתנך או אבי אשתך? שהרי אלה
יקרים ביותר ללבו של אדם, אחר אותם שמדמו ומבשרו. או שמא
היה זה אחד מרעיך, גבר לבבי ומצויך? כי לא נופל מאח במאומה
(586) רע יקר הניחן בבינה וברעת.

ספר תשיע

(5-1) ענה לו אוֹדִיפָּאוֹס רב-התושייה, פנה אליו ואמר: "אֵלְקִינוֹאוֹס
המושל, המרוקם מכל האדם! אכן יפה להאזין למשורר נעלה
כמותו, אשר נרמה בקולו לאלים. הן כזאת אומר: אין דבר ענוג
יותר (6-10) מששון ושמחת לבב בעם כולו; יושבים הסועדים
בחבי הארמון איש לצד רעהו ומאזינים למשורר, ולידם שולחנות
מלאים לחם ובשר, ומוזג היין דולה המשקה מן הקערה, מביאו
לכולם ומוזגו בגביעיהם. (11-15) אכן, זו דעתי ובעיני אין דבר
יפה מכך. אך לבך משיאך לשאול אותי על אודות סבלותי מלאי-
האנחות, ועל כן עוד אכאב ואאנה ביתר שאת. במה אפתח סיפורי
לך, ובמה אסיימהו? הן מכאובים רבים המיטו עלי האלים דרי-
השמים. (16-20) ראשית אומר כעת את שמי, למען תדעוהו אף
אתם, ובעתיד גם אני, אחר שאמלט מיום הפורענות, עוד אארח
אתכם בביתי, ואם גם במרחק אשכון.

אנוכי אוֹדִיפָּאוֹס בן-לָאָרְטֹס, הנודע לבני האדם במזימות עורמה
ותהילתי מגיעה השמימה. (21-25) שוכן אני באֵיִתְקָה ממרחקים
ידאוו, ובה ישנו הר, גְרִיטוֹן המכוסה יערות נרעדים-ברוח וניבט
לעין כול; איים רבים סובבים לה, סמוכים מאוד זה לזה -
דוֹלִיכִיוֹן, סָמָה וזִקְיִנְתוֹס המיוער. אֵיִתְקָה עצמה משתפלת לעבר
הים ומכל האיים היא היא נוטה (26-30) מערבה, אך יתרם נפרדים

הוֹמָרוֹס

אוֹדִיסֵיָאָה

תְּרַגֵּם מִיווֹנִית, כְּתֵב מִבּוֹא וְהוֹסִיף הַעֲרוֹת

אֲבֵרָהָם אֲרוֹאֲטִי

הוֹצֵאת סִפְרִים ע"ש י"ל מֵאֲגַנֶּס, הָאוּנִיִּבְרִסִיטָה הָעֵבְרִית, יְרוּשָׁלַיִם

סִפְרֵי יְת הֶר-הַצּוֹפִים
לְמַדְעֵי הָרוֹחַ וְהַחֲבֵרָה